

Arany Zsuzsanna

intézetvezető, Sziveri János Intézet Közép-Európai Társadalomtudományi
Kutatóközpont, Pannon Egyetem MFTK, Veszprém

Irodalom és politika – Kosztolányi Pardon-ügye

Kosztolányi Dezső 1919 és 1921 között az Új Nemzedék című radikális nemzeti napilap munkatársaként névtelenül szerkesztette (s többedmagával írta) a Pardon rovatot. Miután a rovat cikkei éles (sokszor militáns) hangnemben bírálták a Tanácsköztársaságot, keményen tiltakoztak előbb a párizsi béketárgyalások tervezetei, majd a trianoni békediktátum ellen, s mindezt nem egyszer antiszemita és antikommunista felhanggal tették, Kosztolányinak nemcsak a kortársaival adódott számos konfliktusa, de még halálát követően is megbélyegezték „dicstelen” szereplése miatt. Míg a rendszerváltás előtt főként ezért (és Ady-ellenessége okán) lett előbb „tiltott”, majd „túrt” szerző (az Édes Anna marxista ízü megideologizálásával), az 1990-es években történt újrafelfedezése során a Pardon-epizódot az irodalomtörténészek vagy igyekeztek elhallgatni, vagy épp ellenkezőleg: emiatt „fasisztázták le” a költőt. A Pardon rovat ügye szépen kirajzolja, hogy irodalom és politika, illetve irodalomért(et)és és politika olykor erős szálakkal fonódik egybe.